

REISWERK
P E N S I O E N E N

in liquidatie

Jaarverslag 2021

Dit jaarverslag is een uitgave van
Reiswerk Pensioenen in liquidatie

datum
30 juni 2022

Voorwoord

Voorwoord

In dit verslag van het college van vereffenaars en deze jaarrekening geeft het college van vereffenaars inzicht in en legt het college van vereffenaars verantwoording af over de financiële afwikkeling van de liquidatie van het Reiswerk Pensioenen in liquidatie gedurende het verslagjaar.

Het jaar 2021 was een bijzonder jaar voor ons fonds. In 2021 heeft het pensioenfonds haar pensioenverplichtingen overgedragen aan pensioenfonds PGB. Het eigen fonds was per 1 januari 2021 in liquidatie en het bestuur is benoemd tot college van vereffenaars. Er is door alle partijen heel veel werk verzet om de pensioenen in de administratie van Pensioenfonds PGB te krijgen. Naast deze overgang zijn er zeker in de eerste helft van het jaar nog veel communicatie-inspanningen verricht om de doorgevoerde verlaging toe te lichten aan onze (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Om de collectieve waardeoverdracht mogelijk te maken was helaas een verlaging nodig van 18,18% van de opgebouwde pensioenaanspraken. Voor de ingegane pensioenen alsmede de (gewezen) deelnemers van 60 jaar en ouder was deze verlaging de helft. Helaas was onze uitleg niet voor iedereen voldoende. In juli 2021 hebben wij een brief van een advocaat ontvangen namens één deelnemer waarin de doorgevoerde verlaging ter discussie wordt gesteld op basis van het Europese eigendomsrecht. Het college van vereffenaars is echter van mening dat het conform de geldende wet- en regelgeving heeft gehandeld en gaat graag in gesprek met de betrokken deelnemer.

Ondanks alle beheermaatregelen heeft de overdracht naar Pensioenfonds PGB en daarmee het jaarwerk in de eerste helft van 2021 vertraging opgelopen. Om de kwaliteit van de data te waarborgen die overgaan naar Pensioenfonds PGB is besloten om een extra controle uit te voeren op de juistheid van de over te dragen aanspraken en pensioenen. Hiervoor is een derde partij ingeschakeld. Deze partij heeft de door Centric extra uitgevoerde controles beoordeeld. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een aantal correcties op aansprakenniveau van (gewezen) deelnemers. Het belangrijkste punt dat uit deze controles voortkwam was dat er voor een bepaalde groep deelnemers in 2020 een te hoge pensioenopbouw was geadmineistreerd. Voor hen was het opbouwpercentage van 2019 blijven staan in de systemen van Centric, in plaats van het verlaagde opbouwpercentage van 2020. Deze extra controles en correcties betekenden dat de gebruikelijke deadline van 1 juli voor het vaststellen van de jaarrekening 2020 niet kon worden gehaald. Gelukkig was de impact uiteindelijk beperkt, maar het betekende wel veel extra werkzaamheden en een vertraging van het jaarwerk 2020. DNB heeft uitstel verleend voor het indienen van de stukken waarna het jaarwerk 2020 alsnog in september 2021 is ingediend en de overdracht van de administratie naar Pensioenfonds PGB in 2021 is afgerond.

Voorts speelden er nog enkele verplichtstellingdiscussies. De belangrijkste betrof de uitspraak van de Hoge Raad begin 2021 in de zaak Booking.com. Ook hieraan is in 2021 veel aandacht besteed.

Het jaarverslag bestaat uit een verantwoording over de taken en verantwoordelijkheden van het college van vereffenaars alsmede de toelichting op (de uitvoering van) de collectieve waardeoverdracht naar Pensioenfonds PGB.

Liquidatie

Het college van vereffenaars streeft ernaar om de liquidatie van het pensioenfonds in 2022 af te ronden. Dit betreft voornamelijk de afwikkeling van diverse zaken die van invloed zijn op de hoogte van het, na overdracht van de pensioenverplichtingen, resterende vermogen. De administratieve overdracht van de pensioenaanspraken en -rechten naar Pensioenfonds PGB heeft in het verslagjaar plaatsgevonden. De liquidatie vindt plaats in overeenstemming met de statuten van het fonds.

Dankwoord

Al met al was 2021 een bijzonder jaar waarin verschillende partijen veel werk voor het fonds hebben verricht. Wij danken hen voor hun inspanningen.

Met vriendelijke groet,

namens het college van vereffenaars,

A.N. Jager
Voorzitter

W.J. Boot
Vicevoorzitter

Inhoud

1	Meerjarenoverzicht	5
2	Verslag college van vereffenaars	7
2.1	Profiel van het pensioenfonds	7
2.2	Organisatie van het pensioenfonds	7
2.3	Verslag college van vereffenaars.	10
3	Jaarrekening	18
3.1	Balans per 31 december	19
3.2	Kasstroomoverzicht	22
3.3	Algemene toelichting	23
3.4	Toelichting op de balans	31
3.5	Toelichting op de staat van baten en lasten	36
4	Overige gegevens	41
4.2	Actuariële verklaring	41
4.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	42
5	Verslagen en Verklaringen	46
5.1	Verslag verantwoordingsorgaan	46
5.2	Reactie bestuur op verslag verantwoordingsorgaan	47
5.3	Verslag raad van toezicht	47
5.4	Reactie bestuur op verslag raad van toezicht	47
6	Bijlage bij jaarverslag	48

1 Meerjarenoverzicht

	2021 ¹	2020	2019	2018	2017
Aantallen					
Werkgevers ultimo ²	0	756	791	778	729
Actieve Deelnemers ultimo ³	0	7.048	10.081	10.520	9.534
Gewezen deelnemers	0	22.007	21.853	18.624	16.436
Gepensioneerden					
Ouderdomspensioen	0	645	548	454	370
Partnerpensioen	0	101	92	78	60
Wezenpensioen	0	23	18	15	12
	2021	2020	2019	2018	2017
(bedragen x EUR 1.000)	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Premie					
Premiepercentage					
Ouderdoms- en partnerpensioen	0,0%	25,3%	25,3%	23,2%	23,2%
Feitelijke premie	205	32.896	34.972	32.013	29.294
Kostendeekkende premie	n.v.t.	42.182	41.721	37.489	39.500
Gedempte premie	n.v.t.	24.751	29.701	27.536	28.038
Opbouwpercentage per dienstjaar					
Ouderdomspensioen	n.v.t.	1,40%	1,60%	1,60%	1,80%
Toeslag pensioen en pensioenaanspraken					
	n.v.t.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Verlaging deelnemers < 60 jaar op 1-1-2021⁴					
	n.v.t.	18,18%	0,0%	0,0%	0,0%
Verlaging deelnemers ≥ 60 jaar op 1-1-2021 en op ingegane pensioenen					
	n.v.t.	9,09%	0,0%	0,0%	0,0%

¹ Als gevolg van de collectieve waardeoverdracht per 1-1-2021 heeft er een overdracht van verplichtingen en vermogen plaatsgevonden. Zoals ook verder toegelicht in het verslag van de vereffenaars en het jaarverslag.

² In het meerjarenoverzicht zijn alle bij het pensioenfonds aangesloten werkgevers met personeel weergegeven.

³ Inclusief de deelnemers met premievrije opbouw wegens arbeidsongeschiktheid.

⁴ Het voormalig bestuur heeft het besluit voor de vastgestelde verlaging in 2020 genomen, derhalve is de verlaging in dit boekjaar verwerkt. De definitieve vaststelling van de verlaging zal plaatsvinden bij de liquidatie van ons pensioenfonds.

(bedragen x EUR 1.000)	2021 EUR	2020 EUR
Opbrengsten/uitgaven		
Resultaat	-83.363	107.366
Premieopbrengsten	205	32.896
Uitkeringen	32	1.967
Pensioenuitvoeringskosten	261	3.630
Pensioenvermogen en -voorzieningen		
Pensioenvermogen	0	656.134
Reserves	3.792	87.155
Voorziening pensioenverplichting	0	568.979
Gemiddelde interest verplichtingen	n.v.t.	0,32%
Actuele dekkingsgraad ⁵	n.v.t.	115,3%
Beleidsdekkingsgraad ^{6 7}	n.v.t.	94,2%
Vereiste dekkingsgraad	n.v.t.	115,8%
Premiedekingsgraad	n.v.t.	89,0%
Beleggingsportefeuille		
Aandelen	0	236.476
Vastrentende waarden	0	105.025
Derivaten	0	230.940
Overige beleggingen	0	80.303
Belegd vermogen	0	652.744
Beleggingsrendement		
Beleggingsopbrengsten	216	103.424
Beleggingsrendement (%) inclusief hedgeresultaat	n.v.t.	19,60%
Beleggingsrendement (%) exclusief hedgeresultaat	n.v.t.	7,90%
Kostenratio's		
Pensioenbeheerkosten per actieve deelnemer en gepensioneerde	n.v.t.	464,37
Vermogensbeheerkosten excl. transactiekosten	n.v.t.	0,212%
Transactiekosten	n.v.t.	0,130%

⁵ Dit is de dekkingsgraad na het doorvoeren van de verlaging voor overgang naar Pensioenfonds PGB.

⁶ Dit is de beleidsdekkingsgraad na het doorvoeren van de verlaging voor overgang naar Pensioenfonds PGB.

⁷ Vanaf 2015 geldt een beleidsdekkingsgraad, zijnde het 12-maands gemiddelde van de actuele dekkingsgraad.

2 Verslag college van vereffenaars

2.1 Profiel van het pensioenfonds

Juridische structuur en inschrijving

Reiswerk Pensioenen in liquidatie was tot 2021 een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds en statutair gevestigd te Gouda. Ons pensioenfonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41227126. Deelname aan ons pensioenfonds was hierdoor verplicht voor werknemers die een arbeidsovereenkomst hebben met een werkgever in de reisbranche. De werkingsfeer van ons pensioenfonds was opgenomen in de verplichtstelling. Op

28 juli 2020 is, op verzoek van sociale partners, bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de aanvraag ingediend om de verplichtstelling van ons pensioenfonds in te trekken. Bij besluit van 22 december 2020 is de intrekking van de verplichtstelling van Reiswerk Pensioenen bekend gemaakt in de Staatscourant van 24 december 2020 onder publicatienummer 54893. De verplichtstelling van Pensioenfonds PGB is gelijktijdig uitgebreid met de verplichte deelneming van werknemers in de reisbranche.

Op 18 december 2020 heeft het voormalig bestuur unaniem besloten om definitief in liquidatie te treden per 1 januari 2021. De bestuurders zijn vanaf dat moment vereffenaars van ons pensioenfonds geworden. Ons pensioenfonds verkeert vanaf dat moment formeel in staat van liquidatie. De belangrijkste taak van de vereffenaars is de financiële afwikkeling van de liquidatie van het pensioenfonds.

Statutaire doelstelling

De (statutaire) doelstelling van ons pensioenfonds was het uitvoeren van de door sociale partners overeengekomen pensioenregeling voor werknemers en oud-werknemers in de reisbranche om aan hen en hun nabestaandenpensioenen uit te kunnen keren of doen uitkeren bij ouderdom en overlijden. Hoe ons pensioenfonds deze doelstelling uitvoerde, is geregeld in de statuten, het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement. Het voormalig bestuur stelde de reglementen van ons pensioenfonds vast en wijzigde deze waar nodig.

Ons pensioenfonds was tot en met 31 december 2020 belast met de uitvoering van de pensioenregeling en de uitkeringen aan pensioengerechtigden en nabestaanden. Vanaf 1 januari 2021 vindt de toekomstige pensioenopbouw van de werknemers in de reisbranche plaats bij Pensioenfonds PGB.

Per 1 januari 2021 zijn alle opgebouwde pensioenrechten en pensioenaanspraken door middel van een collectieve waardeoverdracht overgedragen aan Pensioenfonds PGB. Als gevolg van de collectieve waardeoverdracht resteerden per 1 januari 2021 geen deelnemers, gewezen deelnemers of pensioengerechtigden en nabestaanden in de boeken van ons pensioenfonds.

2.2 Organisatie van het pensioenfonds

Vereffenaars

Sinds 1 januari 2021 treden de bestuursleden conform de statuten van het pensioenfonds op als vereffenaar. De vereffenaars zijn in 2021 23 maal bijeen geweest, hoofdzakelijk in verband met de voorbereiding en uitwerking van de onderwerpen aangaande het jaarverslag 2020 en de waardeoverdracht naar Pensioenfonds PGB en de afwikkeling van de liquidatie van het pensioenfonds.

De liquidatie vindt plaats in overeenstemming met de statuten van het pensioenfonds. Het college van vereffenaars was in 2021 als volgt samengesteld:

Leden werkgevers	Geslacht	Geboortejaar	Organisatie
A.N. Jager	Man	1968	ANVR
H. Nieuwenhuijse	Man	1980	ANVR
T. Stanoevska	Vrouw	1965	ANVR
Leden werknemers	Geslacht	Geboortejaar	Organisatie
J.W. Eggen	Man	1963	De Unie
W.J. Boot	Man	1957	FNV
G.J. Seffinga	Man	1969	CNV Vakmensen

Vanwege het geringe aantal pensioengerechtigden binnen Reiswerk Pensioenen in liquidatie was geen vertegenwoordiging vanuit de kring van pensioengerechtigden opgenomen in het college van vereffenaars. Het pensioenfonds monitorde dit en zodra dit zou wijzigen kon besloten worden om de samenstelling van het college van vereffenaars te wijzigen.

Gedurende het verslagjaar was de heer Boot voorzitter van het pensioenfonds. De heer Jager heeft de rol van vicevoorzitter op zich genomen. De voorzitters bereiden de vergaderingen van het college van vereffenaars voor.

Per 31-12-2021 is mevrouw Stanoevska teruggetreden uit het college van vereffenaars wegens het aanvaarden van een andere bestuursfunctie. Wel is zij sleutelfunctiehouder Risicobeheer gebleven. DNB heeft begin 2022 ingestemd met haar rol als sleutelfunctiehouder. Gezien het stadium van de liquidatie van het fonds zal er geen nieuwe vereffenaar worden voorgedragen door de benoemende organisatie.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit negen leden: zes deelnemers, een gepensioneerde en twee werkgevers. De leden die de deelnemers en de gepensioneerden vertegenwoordigen worden gekozen door de deelnemers respectievelijk de pensioengerechtigden. De vertegenwoordigers van de werkgevers worden benoemd door de ANVR. Het verantwoordingsorgaan was in 2021 als volgt samengesteld:

Leden	Geslacht	Geboortejaar	Vertegenwoordigt
A. van Dreven	Vrouw	1990	Deelnemers
S. Verschuur - Bulder	Vrouw	1979	Deelnemers
E. van der Made (vicevoorzitter)	Man	1952	Deelnemers
L. Veenstra	Vrouw	1966	Deelnemers
P. van Vugt <i>vacature</i>	Vrouw	1971	Deelnemers <i>Deelnemers</i>
C. van Eijden (voorzitter)	Man	1949	Werkgevers
W. Schut	Man	1959	Werkgevers
R. Koudijs	Man	1944	Pensioengerechtigden

Het verantwoordingsorgaan heeft nog één vacature voor een vertegenwoordiger namens de deelnemers. Gezien het stadium van de liquidatie van het fonds zullen er geen verkiezingen meer worden gehouden om de vacature namens deelnemers in het verantwoordingsorgaan in te vullen.

In 2021 heeft het verantwoordingsorgaan 4 maal vergaderd.

Raad van toezicht

Dit intern toezichtorgaan heeft als taak toezicht te houden op het beleid van het college van vereffenaars en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De raad van toezicht bestaat uit drie leden. Dit waren in 2021:

Leden	Geslacht	Geboortejaar
L.E.M. Duynstee (voorzitter)	Vrouw	1962
C. Spaans	Man	1964
A.M. van Ombergen	Man	1965

In 2021 heeft de raad van toezicht 6 maal vergaderd.

Sleutelfuncties

Met ingang van 13 januari 2019 was ons pensioenfonds, als gevolg van de Europese IORP II-richtlijn, wettelijk verplicht drie sleutelfuncties in te richten: de actuariële functie, risicobeheerfunctie en interne auditfunctie. Er wordt bij elk van deze functies onderscheid gemaakt naar de rol van houder en de rol van vervuller. Ons pensioenfonds had de sleutelfuncties als volgt in de governance geïncorporeerd:

Sleutelfunctie	Houder	Vervuller
Actuariële functie	Uitbesteed aan Mercer (ook certificerend actuaaris van het pensioenfonds)	Idem als bij houder
Risicobeheerfunctie	Bestuurslid mevrouw T. Stanoevska	Idem als bij houder
Interne auditfunctie	Insourcingsvariant. Herder Interim Services	Idem als bij houder

Uitbesteding

Ons pensioenfonds had haar werkzaamheden uitbesteed aan derden. Zowel het pensioenbeheer, het vermogensbeheer als de bestuursondersteuning waren uitbesteed.

Het voormalig bestuur had de uitvoering van het pensioenbeheer sinds 1 januari 2018 uitbesteed aan Centric. De rechten en plichten van de uitvoeringsorganisatie waren vastgelegd in een contract, inclusief een Service Level Agreement, voor onbepaalde duur vanaf 1 januari 2018. In verband met de liquidatie van het pensioenfonds en de overgang naar Pensioenfonds PGB is het contract met Centric per 31 december 2020 beëindigd.

In het kader van de collectieve waardeoverdracht zijn er specifieke afspraken gemaakt met Centric inzake de te verrichten werkzaamheden voor een beheerste overgang naar Pensioenfonds PGB en de liquidatie van ons pensioenfonds. De overdracht van de pensioenadministratie van Reiswerk Pensioenen in liquidatie aan Pensioenfonds PGB is inmiddels afgerond.

Achmea Investment Management (AIM) was tot 2021 de coördinerend vermogensbeheerder. De rechten en plichten van de uitvoeringsorganisatie en het pensioenfonds waren vastgelegd in een overeenkomst. AIM voerde op basis van het door het voormalig bestuur vastgestelde beleggingsplan en daaruit voortvloeiende beleggingsrichtlijnen, het vermogensbeheer over de gehele portefeuille uit. Aon was tot 2021 de fiduciair beleggingsadviseur. De overeenkomst met AIM en Aon is beëindigd per 31 december 2020.

In het kader van de collectieve waardeoverdracht zijn voor de overdracht van de beleggingen afspraken gemaakt met partijen. De overdracht van de beleggingen van Reiswerk Pensioenen in liquidatie aan Pensioenfonds PGB is inmiddels volledig afgerond.

De bestuursondersteuning was ondergebracht bij Montae & Partners. Deze partij is onafhankelijk van de pensioenuitvoering en -administratie. De werkzaamheden waren vastgelegd in een overeenkomst en de monitoring van de werkzaamheden gebeurde grotendeels door een vooraf vastgestelde SLA overeenkomst.

De overeenkomst is per 31 december 2020 beëindigd. Met ingang van 1 januari 2021 is een overeenkomst met Montae & Partners gesloten met gewijzigde werkzaamheden voor de periode van liquidatie.

Catapult Creëert verzorgde diensten op het gebied van conceptontwikkeling, communicatiestrategie, account- en communicatieadvies. Dit deden zij op basis van aangeleverde informatie, briefings en het communicatiebeleidsplan. De werkzaamheden werden uitgevoerd op basis van een doorlopende opdrachtbevestiging. Ook in 2021 heeft Catapult Creëert de communicatie verzorgd omtrent de liquidatie van het pensioenfonds.

Ons pensioenfonds heeft zich in 2020 en 2021 voor de transitie naar Pensioenfonds PGB en de afwikkeling van de liquidatie laten adviseren door AethiQs.

Externe ondersteuning en -controle

De controle van de jaarrekening is toevertrouwd aan Mazars Accountants N.V. Op 30 juni 2022 is het jaarverslag 2021 vastgesteld.

Bij de actuariële ondersteuning wordt onderscheid gemaakt tussen uitvoerende, adviserende en waarmerkende werkzaamheden. De uitvoerende werkzaamheden waren uitbesteed aan Centric. Het voormalig bestuur heeft de adviserende werkzaamheden opgedragen aan Sprenkels & Verschuren en de waarmerkende werkzaamheden aan Mercer. De werkzaamheden voor wat betreft het boekjaar 2021 zijn in juni 2022 afgerond.

Ory Compliance B.V. is de compliance officer. De compliance officer is onder meer belast met de controle op de naleving van de gedragscode. Tijdens de liquidatiefase blijft de compliance officer in functie.

Montae & Partners leverde de diensten van de privacy officer. De privacy officer zag onder andere toe op hoe ons pensioenfonds omging met persoonsgegevens. Deze overeenkomst is beëindigd per 31 december 2020.

2.3 Verslag college van vereffenaars.

Algemeen

In dit verslag wordt verantwoording afgelegd over de overdracht van de bij het pensioenfonds ondergebrachte pensioenaanspraken en - rechten en de bijbehorende middelen van het pensioenfonds naar het Pensioenfonds PGB per 1 januari 2021 en het traject naar de liquidatie van het pensioenfonds. Het jaarverslag over 2020 is op 23 september 2021 vastgesteld. Het jaarverslag 2020 stond al deels in het teken van de aansluiting bij Pensioenfonds PGB en de collectieve waardeoverdracht van de verplichtingen en bezittingen per 1 januari 2021 naar Pensioenfonds PGB. Het risicobeheer voor het pensioenfonds was gericht op het beheersen van de risico's uit hoofde van de CWO en de liquidatie. Dit vanwege de opheffing van het pensioenfonds en de economische overdracht van de vermogensbestanddelen (beleggingen en verplichtingen) per 1 januari 2021 aan Pensioenfonds PGB.

Traject tot aan de liquidatie

De financiële positie van ons pensioenfonds was al een aantal jaren niet goed genoeg. Ons pensioenfonds was een fonds met relatief veel jonge deelnemers en kende daarmee een lange (beleggings)horizon. Een rentedaling en lage rente hebben daardoor een bovengemiddeld negatief effect op de dekkingsgraad. Ondanks dat ons pensioenfonds relatief goede resultaten heeft geboekt op de beleggingen was dit niet voldoende om het effect van de dalende rente in de afgelopen jaren op te vangen. Aan het einde van het verslagjaar 2020 hadden wij niet genoeg geld in kas om nu en in de toekomst alle pensioenen uit te kunnen keren.

Sociale partners hebben er begin 2020 voor gekozen om de pensioenregeling per 1 januari 2021 onder te brengen bij Pensioenfonds PGB. Het voormalig bestuur van ons pensioenfonds heeft reeds een aantal jaren eerder vastgesteld dat er twijfels bestaan ten aanzien van het zelfstandig voortbestaan van het pensioenfonds en heeft destijds ook de verschillende toekomstmogelijkheden verkend. Naar aanleiding van het besluit van sociale partners heeft het voormalig bestuur opnieuw en zorgvuldig onderzoek gedaan naar de toekomstmogelijkheden van het pensioenfonds. Het voormalig bestuur heeft zowel het doorgaan als een gesloten fonds (zonder toekomstige opbouw) als het overgaan tot een collectieve waardeoverdracht en liquidatie in het tweede kwartaal van 2020 nader onderzocht. Voortzetting van het pensioenfonds als gesloten fonds bleek om meerdere redenen geen reële optie waarmee een liquidatie en collectieve waardeoverdracht van ons fonds als enige mogelijkheid overbleef.

Uit het selectieproces op basis van kwalitatieve en kwantitatieve criteria is naar voren gekomen dat in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van ons fonds óók de reeds opgebouwde pensioenaanspraken en uit te keren pensioenrechten middels een collectieve waardeoverdracht bij Pensioenfonds PGB ondergebracht zouden moeten worden. De voornaamste onderliggende argumentatie was dat bij Pensioenfonds PGB de opgebouwde pensioenaanspraken goed en toekomstbestendig uitgevoerd kunnen worden.

Bij de besluitvorming over de collectieve waardeoverdracht naar Pensioenfonds PGB en de liquidatie van ons fonds zijn zowel onze raad van toezicht, ons verantwoordingsorgaan en de externe toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB) nadrukkelijk en uitvoerig betrokken geweest. Dit heeft ertoe geleid dat alle formele besluiten, goedkeuringen en instemmingen die nodig zijn voor een CWO, aanwezig zijn. De belangen van onze (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zijn daarmee evenwichtig afgewogen en de besluiten worden breed gedragen.

Op 22 juni 2020 heeft het voormalig bestuur van ons pensioenfonds een positief advies ontvangen van het verantwoordingsorgaan op het voorgenomen besluit tot collectieve waardeoverdracht en liquidatie van het pensioenfonds. Het voormalig bestuur heeft in haar vergadering van 25 juni 2020 het voorgenomen besluit tot collectieve waardeoverdracht en liquidatie van het pensioenfonds genomen. De raad van toezicht heeft op 7 juli 2020 haar goedkeurende verklaring afgegeven.

Op 13 juli 2020 is bij DNB de melding gedaan van een voorgenomen liquidatie van ons pensioenfonds en een melding van een voorgenomen collectieve waardeoverdracht naar Pensioenfonds PGB. DNB heeft op 16 december 2020 aangegeven geen bezwaar te maken tegen de collectieve waardeoverdracht.

Op 18 december 2020 heeft het voormalig bestuur unaniem besloten om definitief in liquidatie te treden per 1 januari 2021. De bestuurders zijn vanaf dat moment vereffenaars van het pensioenfonds geworden. Het pensioenfonds verkeert vanaf dat moment formeel in staat van liquidatie. De belangrijkste taak van de vereffenaars is de financiële afwikkeling van de liquidatie van het pensioenfonds.

Benodigde verlaging om de overgang naar Pensioenfonds PGB te realiseren

Bij de collectieve waardeoverdracht naar Pensioenfonds PGB wordt een koopsom vastgesteld die de waarde van de over te dragen verplichtingen vertegenwoordigt. Voor het realiseren van een neutrale overgang wordt vastgesteld of het beschikbare vermogen van het pensioenfonds voldoende is om deze koopsom te kunnen betalen. In 2020 is een inschatting gemaakt van de benodigde koopsom door Pensioenfonds PGB en deze is door het voormalig bestuur van ons pensioenfonds beoordeeld. De ontwikkeling van de hoogte van deze koopsom is vervolgens gemonitord en op basis van de stand per 30 november 2020 is vastgesteld of er naar verwachting voldoende vermogen aanwezig zou zijn bij de overgang naar Pensioenfonds PGB om te kunnen voldoen aan de koopsom.

Helaas bleek dat ons pensioenfonds onvoldoende vermogen had om de koopsom zonder verlaging te voldoen. Derhalve was er een verlaging van de opgebouwde pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en uit te keren pensioenrechten van pensioengerechtigden benodigd voor de collectieve waardeoverdracht. Het grootste deel van de verlaging kwam voort uit het gebruik van de zuivere markrente. Het gebruik van de zuivere markrente had op ons pensioenfonds een veel grotere impact dan op een gemiddeld pensioenfonds, omdat ons pensioenfonds een heel jong fonds is, met overwegend jonge deelnemers. Bij het overeenkomen van de afspraken was de verwachting dat DNB in 2021 zou overgaan op een nieuwe, lagere, rekenrente die heel dichtbij de zuivere markrente ligt. De voorwaarde van Pensioenfonds PGB om de overdracht op basis van deze zuivere markrente te laten plaatsvinden, was daardoor te rechtvaardigen. Ook voor ons pensioenfonds was dit acceptabel omdat ons pensioenfonds hiermee zelf te maken gehad zou hebben bij het doorgaan als gesloten fonds en alsdan een hoge verlaging had moeten doorvoeren. Inmiddels is de invoering van de nieuwe (lagere) rekenrente door DNB gespreid over een periode van 4 jaar, maar daarmee nog steeds actueel. Het college van vereffenaars begrijpt heel goed dat het verlagen van de pensioenen erg pijnlijk is. Het heeft daar desondanks voor gekozen, omdat het college van vereffenaars ervan overtuigd is dat de collectieve waardeoverdracht op termijn in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden is.

Voor een evenwichtige afweging van de belangen van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van ons pensioenfonds heeft het voormalig bestuur risico en rendement in verschillende scenario's tegen elkaar afgewogen. Uit berekeningen is gebleken dat het pensioenresultaat voor de verschillende (leeftijds)groepen over een langere periode bij Pensioenfonds PGB beter is dan bij voortzetting van ons (gesloten) pensioenfonds. Overigens blijkt uit de door Pensioenfonds PGB op haar website gepubliceerde beleidsdekkingsgraad dat deze in het eerste halfjaar van 2021 hersteld is en per 31 december 2021 op 111,5% stond. Pensioenfonds PGB heeft zelfs een beperkte toeslag verleend per 1 januari 2021. Dit maakt de verlaging van het pensioen nog niet goed, maar laat wel zien dat Pensioenfonds PGB met haar actuele dekkingsgraad rond de grens zit die indexatie mogelijk maakt. Dit herstel was bij ons pensioenfonds op basis van het geldende beleid en wet- en regelgeving niet mogelijk geweest.

Het voormalig bestuur heeft, met goedkeuring van de raad van toezicht, positief advies van het verantwoordingsorgaan en verklaring van geen bezwaar van DNB, een intensieve procedure doorlopen om de belangen van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden evenwichtig af te wegen. Om de verlaging evenwichtig te maken voor alle groepen, heeft het voormalig bestuur in december 2020 besloten de (voorlopige) verlaging per 1 januari 2021 te stellen op 18,18% voor de (gewezen) deelnemers en voor de ingegane pensioenen en de 60-plussers op 9,09%. De verlaging wordt definitief vastgesteld bij het opstellen van het liquidatieverslag. Op basis van deze jaarrekening van de vereffening is de verwachting dat er slechts een beperkt liquidatiesaldo resteert. De verlaging van de pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden is daarmee naar verwachting definitief geworden.

Vaststelling koopsom en overdracht vermogen

Pensioenfonds PGB heeft middels een collectieve waardeoverdracht per 1 januari 2021 de opgebouwde pensioenaanspraken van ons pensioenfonds overgenomen. Door de latende uitvoerder (Centric) zijn op 23 augustus 2021 hiervoor de, door de accountant van ons pensioenfonds gecontroleerde, eindstanden van 31 december 2020 in een bestand aangeleverd. Dit bestand is door Pensioenfonds PGB geanalyseerd en waar nodig bewerkt tot een, volledig navolgbaar, conversiebestand voor het opnemen van de pensioenaanspraken in de administratie van Pensioenfonds PGB. De bewerkingen hebben in overleg met ons pensioenfonds dan wel in opdracht van ons pensioenfonds plaatsgevonden. Van de aansprakenconversie is een rapport opgesteld. Reiswerk Pensioenen in liquidatie heeft vastgesteld dat de conversie van de aanspraken van ons pensioenfonds naar Pensioenfonds PGB in een sluitend verband is uitgevoerd.

Vervolgens heeft Pensioenfonds PGB de technische voorziening op de grondslagen van Pensioenfonds PGB bepaald bij de geconverteerde pensioenaanspraken van ons pensioenfonds. Reiswerk Pensioenen in liquidatie heeft deze technische voorziening gecontroleerd en akkoord bevonden. De technische voorziening, aangevuld met een solvabiliteitsopslag ter grootte van de marktwaarde dekkingsgraad van Pensioenfonds PGB per 31 december 2020, is de koopsom welke Reiswerk Pensioenen in liquidatie verschuldigd is aan Pensioenfonds PGB.

Op 31 december 2021 is de koopsom vastgesteld, zijnde het bedrag van ad € 651.621.000, - (inclusief solvabiliteitsopslag). De waardering van de verplichtingen (de koopsom) heeft plaatsgevonden op de grondslagen van Pensioenfonds PGB zoals overeengekomen in de overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht en bijbehorende bijlagen dan wel afspraken welke zijn opgenomen in addendum bij de overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht.

Per 1 januari 2021 heeft de economische overdracht van de beleggingen plaatsgevonden van het pensioenfonds naar Pensioenfonds PGB. De feitelijke overdracht van de beleggingen heeft in januari 2021 plaatsgevonden. Het verschil tussen de feitelijke overdracht van de beleggingen en de economische overdracht van de beleggingen is het resultaat op beleggingen in 2021 en voor rekening en risico van Pensioenfonds PGB.

Op 31 december 2021 is de overdracht van vermogen vastgesteld op € 653.298.000,-. De overdracht van het vermogen in 2021 heeft plaatsgevonden zoals overeengekomen in de overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht en bijbehorende bijlagen dan wel afspraken welke zijn opgenomen in addendum bij de overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht.

De overdracht van het vermogen 2021 (bedragen x € * 1.000) is:

Beleggingen	653.997
Transactiekosten beleggingen	(342)
Premie ontvangsten Pensioenfonds PGB	208
Cessie premie vorderingen	294
Cessie tax-reclaims	88
Transitiekosten	(904)
Nabetaling uitkeringen	(43)
Totaal vermogen	653.298

Op 31 december 2021 is het voorlopig vastgestelde liquidatiesaldo 5.469. Dit bedrag is opgebouwd uit:

Overdracht vermogen PGB -/- benodigde koopsom PGB	1.677
Liquide middelen bij Reiswerk Pensioenen in liquidatie	4.389
Openstaande vorderingen	114
Nog te betalen liquidatiekosten	-711

Vaststelling liquidatiesaldo

De definitieve vaststelling van het liquidatiesaldo zal in 2022 plaatsvinden. De vereffenaars hebben besloten nog een bedrag aan liquide middelen aan te houden voor onvoorziene uitgaven. Dit bedrag zal uiteindelijk nadat DNB aangeeft dat het toezicht kan worden beëindigd, worden overgemaakt aan Pensioenfonds PGB. Gezien de onzekerheid omtrent de groep deelnemers die heeft aangegeven het oneens te zijn met de doorgevoerde verlaging en de Booking-kwestie wordt dit bedrag vooralsnog bij Pensioenfonds PGB gereserveerd voor mogelijke toekomstige kosten van procedures samenhangend met de CWO / vereffening van ons pensioenfonds.

Communicatie over de collectieve waardeoverdracht en liquidatie

Ons pensioenfonds heeft een communicatiewerkgroep ingesteld die een gedetailleerd communicatieplan heeft opgesteld en na goedkeuring door het voormalig bestuur heeft zorggedragen voor de uitvoering daarvan. Alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zijn regelmatig schriftelijk, via webinars en via de website van het pensioenfonds geïnformeerd over de stand van zaken. Het voormalig bestuur heeft alle belanghebbenden in 2020 en 2021 per brief geïnformeerd over de voortgang van het overdrachtstraject en over de (hoogte van) de pensioenaanspraken en pensioenrechten om de overdracht aan Pensioenfonds PGB te realiseren. Op de website is op regelmatige basis actuele informatie geplaatst en is een Q&A opgenomen. In september 2021 is de slot-UPO naar alle belanghebbenden verzonden met daarin de stand van de overgedragen pensioenen.

Overdracht pensioenadministratie

Binnen het voormalig bestuur en de stuurgroep zijn afspraken gemaakt over de overdracht van de administratie en de archieven van het pensioenfonds. Hierbij is Pensioenfonds PGB uiteraard nauw betrokken. De boeken en bescheiden en andere gegevensdragers van Reiswerk Pensioenen in liquidatie moeten worden bewaard gedurende zeven jaar nadat Reiswerk Pensioenen in liquidatie heeft opgehouden te bestaan. De vereffenaars dienen daartoe een bewaarder aan te stellen. De stukken van het pensioenfonds zullen worden bewaard door Pensioenfonds PGB op het adres Prof. E.M. Meijerslaan 2, 1183 AV te Amstelveen.

Met ingang van 1 januari 2021 worden de pensioenuitkeringen verzorgd door Pensioenfonds PGB. De administratieve transitie is in de loop van 2021 afgerond.

Risicomanagement

In 2019 heeft ons pensioenfonds de verplichtingen vanuit de Europese IORP II-richtlijn geïmplementeerd en drie sleutelfuncties benoemd. Ons fonds heeft daarmee het model van de 3 defensielinies ofwel 3 Lines of Defence (3 LoD Model) geadopteerd.

De eerste lijn werd gevormd door betrokkenen bij de uitvoering van de primaire en ondersteunende processen, zowel de operationele taken/processen binnen ons pensioenfonds als ook bij de uitbestedingspartijen. Dat hield in dat iedereen primair verantwoordelijk was voor de kwaliteit van zijn werk. Om die kwaliteit te kunnen waarborgen, werden de risico's beheerst en beoordelingen en controles uitgevoerd. De eerste lijn waren het bestuur, de jaarwerkcommissie, de beleggingsadviescommissie, de pensioen- en communicatiecommissie en de uitvoeringsorganisaties.

De tweedelijns rol met betrekking tot het integraal risicomanagement lag bij de risicobeheercommissie en werd hierbij ondersteund door de sleutelfunctiehouder en -vervuller risicomanagement en de compliance officer. Hierbij speelde ook de tweede lijn van de uitbestedingspartijen een belangrijke rol. Door de hoge mate van uitbesteding was er een sterke samenwerking tussen de tweede lijn van het fonds en de tweede lijn van de uitbestedingspartners. Ook de sleutelfunctiehouder actuariael hoorde tot de tweedelijns functies.

De derde lijn werd gevormd door de sleutelfunctiehouder interne audit van ons pensioenfonds. De derde lijn omvatte de onafhankelijke toetsing van opzet, bestaan en werking van het risicomanagement raamwerk. Daarnaast was het pensioenfonds onderwerp van externe toetsing door de controlerend accountant en de certificerende actuaaris. Het bestuur was eindverantwoordelijk voor de het gehele risicomanagement raamwerk.

Voorafgaand aan de liquidatie zijn per 1 januari 2021 alle verplichtingen en nagenoeg alle bezittingen overgedragen aan Pensioenfonds PGB. Met deze overdracht kwam een groot deel van het tot dan gehanteerde risicomanagement raamwerk te vervallen. Het pensioenfonds heeft derhalve besloten om de verschillende commissies op te heffen en de verschillende zaken integraal in het college van vereffenaars te bespreken. De zogenoemde risicohouding welke was afgesproken met sociale partners en welke mede het beleggingsbeleid bepaalde is komen te vervallen nu de beleggingen zijn overgedragen.

Zolang het pensioenfonds niet is geliquideerd bestaan er nog wel diverse risico's gerelateerd aan de CWO en de liquidatie zoals bijvoorbeeld operationeel-, uitbestedings- en juridisch risico. In 2021 zijn de risico's uit hoofde van de CWO en de liquidatie continue gemonitord en regelmatig besproken door het college van vereffenaars. Waar nodig zijn diverse beheersmaatregelen genomen. De grootste risico's waren verbonden aan de overdracht van de administratie, aangezien uitbestedingspartij Centric inmiddels het administratiesysteem had vervangen. Daarnaast was de organisatie van Centric erg in beweging in verband met verregaande reorganisaties. Een aantal juridische risico's waren aanleiding om juridisch advies in te winnen. Covid-19 heeft gedurende 2021 geen operationele impact gehad op het besturen van het pensioenfonds en/of de liquidatie. Het college van vereffenaars van het pensioenfonds heeft er steeds zorg voor gedragen dat het voldoende kennis en kunde bezit om haar verantwoordelijkheid te kunnen dragen en de risico's te kunnen beheersen.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen heeft tot doel het functioneren van de besturen van pensioenfondsen te verbeteren en inzichtelijker te maken. De Code is gebaseerd op het 'pas toe of leg uit'-beginsel. Bepalend voor de werking van de Code is hoe pensioenfondsen met de intenties omgaan. Dat betekent dat er ruimte is om af te wijken van de normen, mits dit weloverwogen gebeurt.

Het college van vereffenaars heeft de naleving van de normen van de Code in 2021 geïnventariseerd. De volgende normen worden door het fonds (nog) niet volledig nageleefd:

Norm	Thema: Zorgvuldig benoemen	Toelichting
33	In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Sinds 2020 neemt er een vrouw zitting in het bestuur / college van vereffenaars, maar zijn er (sinds april 2020) geen leden (meer) onder de 40 jaar. Diversiteit in het bestuur / college van vereffenaars wordt middels het diversiteitsbeleid bevorderd door hier specifiek aandacht aan de besteden bij het ontstaan van een vacature. De aandacht die het bestuur / college van vereffenaars aan diversificatie besteedt bij vacatures, heeft geresulteerd in voordrachten en benoemingen die invulling geven aan de diversiteit. Het bestuur / college van vereffenaars heeft momenteel geen specifiek stappenplan in werking die de diversiteit binnen het bestuur bevordert.

Ondanks het 'pas toe of leg uit'-beginsel van de Code Pensioenfondsen zijn er normen in de Code die altijd dienen te worden toegelicht in het verslag van college van vereffenaars. Deze normen zijn opgenomen in de bijlagen met een verwijzing naar de toelichting in het jaarverslag.

Zelfevaluatie

Het college van vereffenaars evalueert jaarlijks het functioneren van het college van vereffenaars als geheel en het functioneren van de individuele leden van het college van vereffenaars, zo ook in 2021. Daarnaast werd aan het einde van elke bestuursvergadering de vergadering geëvalueerd.

Uitvoeringskosten

Op de balans is een inschatting opgenomen van nog te betalen kosten ad € 711.000,-.

In totaal bedragen de uitvoeringskosten over het boekjaar 2021 € 261.000 (2020: € 3.630.000). Omdat er geen deelnemers meer in het pensioenfonds zijn, is deze post niet te relateren aan een aantal deelnemers zoals dit in voorgaande jaren werd getoond (2020: € 464,37).

Toezichthouders

De Nederlandsche Bank heeft, voordat de bezittingen en pensioenaanspraken en -rechten naar Pensioenfonds PGB zijn overgegaan, aan het pensioenfonds medegedeeld geen gebruik te maken van haar bevoegdheid de collectieve waardeoverdracht te verbieden. Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds door toezichthouders geen dwangsommen of boetes opgelegd. Ook zijn er door de toezichthouder geen aanwijzingen aan het pensioenfonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen gebonden aan toestemming van de toezichthouder. Zodra het pensioenfonds is geliquideerd, zal het pensioenfonds DNB verzoeken om een verklaring einde toezicht.

Vooruitblik 2022

Ons pensioenfonds is per 1 januari 2021 in liquidatie. In 2022 staat er nog een aantal zaken op de planning voor het college van vereffenaars, waaronder:

- Afronding CWO (definitieve afronding overdracht naar Pensioenfonds PGB en vaststelling definitieve koopsom)
- Het jaarverslag 2021;
- Het liquidatieverslag 2022;
- Vereffening van het vermogen en ontbinding van de stichting na de melding van einde toezicht DNB.

Naast bovenstaande zaken ter afronding van de liquidatie is er intensief overleg gevoerd met Pensioenfonds PGB over de definitieve afrekening. Per einde 2021 speelden er nog twee zaken waarin werkings sfeer van de verplichtstelling door een werkgever werd betwist. In een van deze zaken (Prijsvrij) is kort voor vaststelling van dit verslag door de rechter een uitspraak gedaan in het nadeel van het fonds. Het is aan PGB om te bepalen of er in hoger beroep wordt gegaan.

Voorts heeft de Hoge Raad begin 2021 uitspraak gedaan in een al heel lang lopende zaak van Reiswerk Pensioenen tegen Booking.com. Partijen verschillen al enige tijd van mening over de vraag of Booking.com zich verplicht moet aansluiten bij de pensioenregeling van Reiswerk Pensioenen. Booking.com vindt dat verplicht aansluiten niet nodig is. In eerste instantie hebben de rechtbank en het gerechtshof Booking.com hierin gelijk gegeven. Gezien het grote belang van deze rechtszaak voor het pensioenfonds heeft Reiswerk Pensioenen in augustus 2019 besloten om in cassatie te gaan en dit vraagstuk voor te leggen aan de Hoge Raad. De zaak draait voornamelijk om het begrip 'bemiddelen': Bemiddelt Booking.com bij het tot stand komen van overeenkomsten op het gebied van reizen in de ruimste zin van het woord? Hierin heeft de Hoge Raad Reiswerk Pensioenen in het gelijk gesteld. Daarmee is nog niet vastgesteld of Booking.com onder de verplichtstelling valt. Hiervoor is de zaak terugverwezen naar het gerechtshof. Reiswerk Pensioenen heeft in 2021 geprobeerd in overleg met Booking.com tot een oplossing te komen voor het geschil. Dit is helaas niet gelukt. Besloten is dat Pensioenfonds PGB de zaak overneemt van ons fonds.

De communicatie inspanningen van het fonds ten spijt, is in juli 2021 een brief van een advocaat ontvangen waarin de doorgevoerde verlaging ter discussie wordt gesteld op basis van het Europese eigendomsrecht. Het college van vereffenaars is echter van mening dat het conform de geldende wet- en regelgeving heeft gehandeld, en heeft aangeboden nogmaals een toelichting te geven op proces, de overwegingen en reden van verlaging. De raad van toezicht alsmede het verantwoordingsorgaan zijn intensief betrokken geweest bij de overgang en hebben ingestemd respectievelijk positief geadviseerd. Ook van DNB is een verklaring van geen bezwaar ontvangen voor de collectieve waardeoverdracht. Het college van vereffenaars ziet eventuele vervolgstappen met vertrouwen tegemoet.

Begin 2022 heeft het pensioenfonds van DNB begrepen dat één van de deelnemers in januari 2021 bezwaar heeft gemaakt bij DNB tegen de collectieve waardeoverdracht. DNB heeft ons in maart 2022 aangegeven dat zij het bezwaar van deze deelnemer alsnog in behandeling gaat nemen middels een zogenoemde bezwaarprocedure. Op het moment van het vaststellen van dit verslag loopt deze procedure bij DNB.

In overleg met Pensioenfonds PGB hebben de vereffenaars van Reiswerk Pensioenen besloten om het liquidatiesaldo wat resteert bij ontbinding van de stichting vooralsnog bij Pensioenfonds PGB te reserveren voor mogelijke kosten in de toekomst uit hoofde van bovenstaande zaken. Naast de mogelijke kosten in de zaak Booking.com wordt rekening gehouden met mogelijke kosten in een zaak van de deelnemer die bezwaar heeft gemaakt tegen de verlaging van de pensioenen. Deze deelnemer heeft veelvuldig de media gezocht en verklaard een rechtszaak tegen het fonds aan te willen spannen. Gezien de kosten van een dergelijke zaak is besloten het liquidatiesaldo vooralsnog te reserveren bij Pensioenfonds PGB. Met het bestuur van Pensioenfonds PGB is afgesproken dat de resterende middelen 10 jaar na de ontbinding van de stichting door het bestuur van Pensioenfonds PGB op een evenwichtige wijze zullen worden bestemd, minimaal rekening houdend met maar niet gelimiteerd tot de doorgevoerde verlaging bij Reiswerk Pensioenen en de door Pensioenfonds PGB collectief gedragen lasten voortvloeiende uit de Booking-kwestie.

In de, op de volgende pagina's, opgenomen jaarrekening staan de financiële gegevens over het boekjaar 2021 vermeld.

Dankwoord

Het college van vereffenaars bedankt iedereen die zich in 2021 heeft ingezet voor het pensioenfonds en dat nog zal doen tot aan de ontbinding van het pensioenfonds. Het college van vereffenaars is vol vertrouwen dat Reiswerk Pensioenen in liquidatie een goed vervolg zal krijgen bij Pensioenfonds PGB.

Gouda, 30 juni 2022

Het college van vereffenaars,

A.N. Jager
Voorzitter

W.J. Boot
Vicevoorzitter

J.W. Eggen
Vereffenaar

H. Nieuwenhuijse
Vereffenaar

G.J. Seffinga
Vereffenaar

3 Jaarrekening

In dit hoofdstuk presenteert het college van vereffenaars van Reiswerk Pensioenen in liquidatie, statutair gevestigd te Gouda, de jaarrekening over boekjaar 2021 eindigend op 31 december 2021. In het hoofdstuk "Overige gegevens" volgt de verklaring van de certificerende actuaris en onafhankelijke accountant van het pensioenfonds.

De in dit hoofdstuk vermelde bedragen zijn in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

3.1 Balans per 31 december

(na voorgestelde bestemming saldo baten en lasten)

(x € 1.000)	Toelichting *)	2021 EUR	2020 EUR
Activa			
Aandelen		-	236.476
Vastrentende waarden		-	105.025
Derivaten		-	230.979
Overige beleggingen		-	80.303
Beleggingen voor risico fonds	3.4.1	-	652.783
Vorderingen en overlopende activa	3.4.2	114	3.602
Overige activa	3.4.3	4.389	2.473
		4.503	658.858
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	3.4.4	3.792	87.155
Technische voorziening voor risico fonds	3.4.5		
Technische voorziening		-	568.979
		-	568.979
Overige schulden en overlopende passiva	3.4.6	711	2.724
		4.503	658.858

*) De nummering verwijst naar de toelichting

Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)	%	%
Actuele dekkingsgraad	0,0	115,3
Beleidsdekkingsgraad	0,0	94,2

Staat van baten en lasten

<i>(x € 1.000)</i>	Toelichting	2021 EUR	2020 EUR
Baten			
Premiebijdragen	3.5.1	205	32.896
Beleggingsopbrengsten	3.5.2	216	103.424
Overige baten	3.5.3	644	170
		1.065	136.490
Lasten			
Pensioenuitkeringen	3.5.4	32	1.967
Pensioenuitvoeringskosten	3.5.5	261	3.630
Mutatie technische voorzieningen:	3.5.6		
· Pensioenopbouw		-	32.197
· Korting van aanspraken en rechten		-	-113.653
· Rentetoevoeging		-	-1.888
· Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten		-	-1.281
· Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-568.979	-1.676
· Wijziging rentetermijnstructuur		-	122.104
· Wijziging overige actuariële uitgangspunten		-	-17.806
· Overige wijzigingen technische voorzieningen		-	1.129
		-568.979	19.126
Saldo overdrachten van rechten	3.5.7	651.417	2.355
Overige lasten	3.5.8	1.697	2.046
		84.428	29.124
Saldo van baten en lasten		-83.363	107.366

Bestemming van het saldo van baten en lasten

<i>(x € 1.000)</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Gebonden reserve	-85.863	-5.067
Beleidsreserve	2.500	112.433
Saldo van baten en lasten	-83.363	107.366

3.2 Kasstroomoverzicht

<i>(x € 1.000)</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	3.163	31.944
Ontvangen waardeoverdrachten	204	1.496
Betaalde pensioenuitkeringen	-96	-1.943
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-651.624	-3.848
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-960	-3.613
Overige baten en lasten	302	801
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-649.011	24.837
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	652.744	1.803.265
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-	1.394
Betaald inzake aankopen beleggingen	-	-1.831.285
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-2.033	1.409
Betaalde kosten van vermogensbeheer	216	-478
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	650.927	-25.695
Mutatie liquide middelen	1.916	-858
Liquide middelen per 1 januari	2.473	3.331
Mutatie liquide middelen	1.916	-858
Liquide middelen per 31 december	4.389	2.473

3.3 Algemene toelichting

3.3.1 Inleiding

Het doel van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41227126 en statutair gevestigd op Antwerpseweg 8 te Gouda, hierna het 'fonds', is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het pensioenfonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de in de branche verplicht aangesloten werkgevers.

Door het liquidatiebesluit is het doel van het pensioenfonds nu het afronden van de collectieve waardeoverdracht naar Pensioenfonds PGB en aansluitend het liquideren van het pensioenfonds.

Discontinuïteit

Het voormalig bestuur heeft in 2020 het besluit genomen inzake de toekomst van de pensioenregeling voor medewerkers in de reisbranche. Het voormalig bestuur heeft er voor gekozen de pensioenregeling per 1 januari 2021 onder te brengen bij Pensioenfonds PGB. De activiteiten om te komen tot definitieve ontbinding van de stichting zijn in dit jaarverslag verwerkt. Het college van vereffenaars ziet er op toe dat de transitie van de pensioenverplichtingen en het vermogen naar Pensioenfonds PGB en de liquidatie van het pensioenfonds goed verlopen.

Het pensioenfonds maakt gebruik van de toepassing van de continuïteitsveronderstelling op grond van Richtlijn 170 *Discontinuïteit en ernstige onzekerheid over continuïteit, paragraaf 104*. Hierin wordt gesteld dat de jaarrekening opgesteld kan worden uitgaande van de continuïteitsveronderstelling als de liquidatie zich voltrekt volgens een bij oprichting dan wel bij dat besluit bepaald scenario waarin de rechtspersoon naar verwachting aan al zijn verplichtingen zal voldoen. Het pensioenfonds is voornemens om in 2022 het liquidatieverslag vast te stellen. Het pensioenfonds kan aan al haar verplichtingen voldoen.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Het college van vereffenaars heeft op de jaarrekening 2021 opgemaakt en op 30 juni 2022 vastgesteld.

3.3.2 Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in duizenden euro's.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar. Als gevolg van de liquidatie van het pensioenfonds zijn diverse onderdelen in de jaarrekening die voortvloeien uit de Pensioenwet en het Financieel Toetsingskader niet (meer) van toepassing en daarmee ook de achterwege gelaten. Dit betreft informatie over de dekkingsgraad, solvabiliteitstoets en premie. Er is derhalve niet voor alle onderdelen een goede vergelijking met de cijfers over het jaar 2020 te maken.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het college van vereffenaars oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Er zijn geen schattingswijzigingen in de verslagperiode.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen e.d., worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

3.3.3 Specifieke grondslagen

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen voor risico fonds

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, slechts indien de reële waarde van beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering. Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van reële waarde.

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

Reële waarde

De beleggingen van het pensioenfonds worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van genoteerde marktprijzen. Derivaten worden gewaardeerd door gebruik te maken van netto contante waarde berekeningen. Bepaalde instrumenten, zoals participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Slechts indien de reële waarde van een beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Aandelen

Aandelen, waaronder tevens converteerbare obligaties zijn begrepen, worden gewaardeerd tegen reële waarde. Voor beursgenoteerde aandelen is dit de beurswaarde. Voor niet-beursgenoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde inclusief opgelopen rente. Voor beursgenoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum. Voor niet-beursgenoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen. Derivaatcontracten met een negatieve waarde worden in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva verantwoord.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. De waardering hiervan geschiedt tegen de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Hieronder worden de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemeen

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en risico deelnemers en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderinggrondslagen in de balans zijn opgenomen. In de toelichting wordt opgenomen het krachtens de Pensioenwet minimaal vereiste eigen vermogen volgens de in het Besluit financieel toetsingskader voorgeschreven berekeningsmethodiek en het surplus vermogen.

Beleidsreserve

De beleidsreserve is een sluitpost, waaraan uit het resultaat wordt toegevoegd of onttrokken nadat de gebonden reserve op het juiste niveau is gebracht.

Gebonden reserve

De gebonden reserve wordt vastgesteld op de hoogte van het vereiste eigen vermogen.

Technische voorziening

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op reële waarde. De reële waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.

De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Dit betreft de rentetermijnstructuur op basis van de geldende markttrente met toepassing van de Ultimate Forward Rate. Het hanteren van de UFR houdt in dat voor ver in de toekomst liggende verplichtingen (20 jaar en langer) een aangepaste rentecurve wordt gehanteerd. Voor verplichtingen korter dan 20 jaar geldt de rentetermijnstructuur op basis van de geldende markttrente.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds is uitgegaan van de op de balansdatum geldende actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het college van vereffenaar besloten of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2020:

Overlevingstafels en ervaringssterfte

Bij het waarderen van de technische voorzieningen ultimo boekjaar is uitgegaan van de sterftetekansen uit de Prognosetafel AG2020, zoals gepubliceerd door het Actuariel Genootschap, met als startkolom 2021.

Deze sterftetekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van het pensioenfonds door gebruik te maken van fonds specifieke correctiefactoren (ervaringssterftemodel 2018 van Sprenkels & Verschuren).

Partnerfrequentie

Voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor het nog niet ingegane partnerpensioen van nog niet-gepensioneerde deelnemers wordt een partnerfrequentie (inclusief samenwonenden) gehanteerd, op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) uit 2018. Op de pensioeningangsdatum (68 jaar) wordt een partnerfrequentie van 100% gehanteerd. Na de pensionering neemt de partnerfrequentie af met de sterfte van de partner

Leeftijdsverschil man-vrouw

Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 2 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.

Voorziening voor wezenpensioen

De lasten van nog niet ingegaan wezenpensioen zijn gedurende en ultimo het boekjaar gesteld op 1,1% van de lasten van het nog niet ingegaan partnerpensioen. Bij de vaststelling van de lasten van ingegaan wezenpensioen wordt verondersteld dat het pensioen moet worden uitgekeerd tot de 18-jarige leeftijd, waarbij geen rekening wordt gehouden met sterftetekansen.

Voorziening voor toekomstige excassokosten

Kostenopslag ter grootte van 2,4% (2019: 2,4%) van de technische voorziening in verband met toekomstige administratieve excassokosten.

Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten

Bij de bepaling van de pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers is uitgegaan van een revalidatiekans van 0%.

IBNR (Incurred But Not Reported)

Een voorziening voor het risico van premievrijstelling van zieke deelnemers die in de WIA terecht kunnen komen, wordt berekend door de invaliditeitsopslag uit de premie van de afgelopen twee jaar te nemen.

Onvindbaren

Niet opgevraagd pensioen: Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert wordt de reservering 5 jaar volledig in stand gehouden en vervolgens in 10 jaar lineair afgeschreven tot nihil.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten). In de overige schulden is opgenomen de te betalen liquidatiekosten en wordt nader toegelicht in hoofdstuk 3.4.6.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

Directe en indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsresultaten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als indirecte beleggingsresultaten in de staat van baten en lasten opgenomen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen, e.d.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die toegekend zijn in het boekjaar.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo boekjaar berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Jaarlijks wordt 2,4% van de pensioenopbouw en de inkomende waardeoverdrachten toegevoegd aan de technische voorziening ten behoeve van de pensioenuitvoeringskosten. Daarnaast valt 2,4% van de uitkeringen, afkopen en uitgaande waardeoverdrachten vrij uit de technische voorziening ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten (excassokosten).

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde. Per 1 januari 2021 is de technische voorziening overgedragen naar Pensioenfonds PGB.

Wijziging rentetermijnstructuur

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging rentetermijnstructuur.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Mutatie technische voorzieningen uit hoofde van wijziging actuariële uitgangspunten heeft betrekking op de aanpassing van bijvoorbeeld de sterftetafels. Voor de verder toelichting wordt verwezen naar de toelichting in de grondslagen inzake schattingswijzigingen.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De inkoop van aanspraken vindt plaats op basis van de grondslagen voor de kostendekkende premie gebaseerd op de rentetermijnstructuur van 1 januari van het inkoopjaar, exclusief een solvabiliteitsopslag van € 0 (2020: € 5.665) en inclusief een opslag voor toekomstige uitvoeringskosten van € 0 (2020: € 3.583).

Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

3.3.4 Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

3.4 Toelichting op de balans

3.4.1 Beleggingen voor risico fonds

Verloopoverzicht van belegde waarden per beleggingscategorie

Ultimo 2021

(x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per					
1 januari 2021	236.476	105.025	230.940	80.303	652.744
Aankopen	-	-	-	-	-
Verkopen	-236.476	-105.025	-230.940	-80.303	-652.744
Overige mutaties	-	-	-	-	-
Waardemutaties	-	-	-	-	-
Stand per					
31 december 2021	-	-	-	-	-
Bij: Derivaten met een negatieve waarde					-
					-

Ultimo 2020

(x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per					
1 januari 2020	159.615	70.571	121.057	172.382	523.625
Aankopen	54.500	32.807	1.687.928	56.050	1.831.285
Verkopen	-4.000	-	-1.652.065	-147.200	-1.803.265
Overige mutaties	-32	522	-1.513	-386	-1.409
Waardemutaties	26.393	1.125	75.533	-543	102.508
Stand per					
31 december 2020	236.476	105.025	230.940	80.303	652.744
Bij: Derivaten met een negatieve waarde					39
					652.783

De ogenschijnlijk hoge bedragen aan ontvangsten en betalingen vanuit verkopen en aankopen van beleggingen hebben grotendeels betrekking op de onderliggende waarde van de valuta-afdekking, die potentieel iedere maand wordt doorgerold. Elke valutatermijntransactie wordt boekhoudkundig gezien als twee tegengestelde koop- en verkooptransacties met dezelfde onderliggende waarde, waarvan de ene luidt in euro en de andere in de vreemde valuta. De twee transacties vallen initieel volledig tegen elkaar weg. Boekhoudkundig worden ze echter beide tegen de volledige onderliggende waarde opgenomen. De werkelijke ontvangsten en betalingen op de einddatum van een valutatermijncontract zijn slechts een klein gedeelte van de onderliggende waarde, afhankelijk van de koersmutatie van de vreemde valuta gedurende de contractperiode.

Derivaten met een negatieve waarde zijn verantwoord onder de overige schulden en overlopende passiva.

Onderpand met betrekking tot derivaten

Het pensioenfonds belegt in derivaten. Afhankelijk van de waarde van de derivaten ontvangt of verstrekt het pensioenfonds onderpand. Bij een positieve waarde van de derivaten ontvangt het pensioenfonds onderpand, bij een negatieve waarde verstrekt het pensioenfonds onderpand. Dit onderpand in de vorm van geschikte Europese staatsleningen wordt geleverd als afdekking van kredietrisico op de tegenpartij.

Binnen de beleggingsfondsen wordt gebruik gemaakt van derivaten. Buiten de beleggingsfondsen is er sprake van collateral management. Ultimo 2021 is er geen sprake van collateral (2020: collateral € 2.460).

De beleggingen zijn per 1 januari 2020 overgedragen aan Pensioenfonds PGB. Alle financiële resultaten komen vanaf dat moment voor rekening en risico van Pensioenfonds PGB. De stukken zijn in januari 2021 juridisch overgedragen aan Pensioenfonds PGB.

3.4.2 Vorderingen en overlopende activa

Specificatie vorderingen en overlopende activa

(x € 1.000)	2021	2020
	EUR	EUR
Vordering op werkgevers	-	3.602
Overige vorderingen	114	-
Stand per 31 december	114	3.602

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Het bedrag onder overige vorderingen is een vordering op Achmea Investment Management (Achmea IM) inzake een teruggave van teveel in rekening gebrachte BTW over de dienstverlening van Achmea IM aan ons pensioenfonds in de periode 2016 tot en met 2020, dit als uitkomst van een bezwaarprocedure van Achmea IM met de Belastingdienst waarbij Achmea IM overeenstemming heeft bereikt met de Belastingdienst.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Nadere specificatie 'Vorderingen op werkgevers'

(x € 1.000)	2021	2020
	EUR	EUR
Werkgevers	-	4.376
Voorziening dubieuze debiteuren	-	-774
Stand per 31 december	-	3.602

In 2021 is een bedrag van € 640 vrijgevallen van de voorziening (2020 vrijgevallen € 190). Er werd een bedrag van € 15 aan premies over voorgaande jaren als oninbaar afgeschreven (2020: € 24).

3.4.3 Overige activa

<i>(x € 1.000)</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Liquide middelen	4.389	2.473
Stand per 31 december	4.389	2.473

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen.

Er zijn geen kredietfaciliteiten.

3.4.4 Stichtingskapitaal en reserves

Mutatieoverzicht eigen vermogen 2021

<i>(x € 1.000)</i>	Gebonden reserve	Beleidsreserve	Totaal
Stand per 31 december 2020	89.655	-2.500	87.155
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-85.863	2.500	-83.363
Stand per 31 december 2021	3.792	-	3.792

Mutatieoverzicht eigen vermogen 2020

Stand per 31 december 2019	94.722	-114.933	-20.211
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-5.067	112.433	107.366
Stand per 31 december 2020	89.655	-2.500	87.155

Herstelplan

De verplichtingen zijn 1 januari 2021 overgedragen aan Pensioenfonds PGB waardoor een herstelplan niet meer van toepassing is.

Bestemming saldo van baten en lasten

Een eventueel resterend liquidatiesaldo zal naar Pensioenfonds PGB worden overgemaakt. Met het bestuur van Pensioenfonds PGB is afgesproken dat de resterende middelen 10 jaar na de ontbinding van de stichting door het bestuur van Pensioenfonds PGB op een evenwichtige wijze zullen worden bestemd, minimaal rekening houdend met maar niet gelimiteerd tot de doorgevoerde verlaging bij Reiswerk Pensioenen en de door Pensioenfonds PGB collectief gedragen lasten voortvloeiende uit de Booking-kwestie.

3.4.5 Technische voorzieningen

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

<i>(x € 1.000)</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Basisregeling	-	558.824
Premievrijstelling / IBNR	-	10.155
Stand per 31 december	-	568.979

Mutatieoverzicht voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

<i>(x € 1.000)</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	568.979	549.853
Pensioenopbouw	-	32.197
Korting van aanspraken en rechten	-	-113.653
Rentetoevoeging	-	-1.888
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-	-1.281
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-568.979	-1.676
Wijziging rentetermijnstructuur	-	122.104
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	-	-17.806
Overige wijzigingen technische voorzieningen	-	1.129
Stand per 31 december	-	568.979

Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten lasten.

3.4.6 Overige schulden en overlopende passiva

<i>(x € 1.000)</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Derivaten met negatieve waarde	-	39
Waardeoverdrachten	-	3
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-	64
Vermogensbeheerkosten	-	23
Administratiekosten	-	202
Te betalen liquidatiekosten	711	2.033
Overige schulden	-	360
Stand per 31 december	711	2.724

De nog te betalen kosten ad € 711 bestaat uit nog te betalen liquidatiekosten. Het restsaldo dat na de betaling van de laatste kosten overblijft, zal naar Pensioenfonds PGB overgemaakt worden.

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Verbonden partijen

Transacties met college van vereffenaars

Inzake de beloning van college van vereffenaars wordt verwezen naar de toelichting op de pensioenuitvoeringskosten. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) vereffenaars.

3.4.7 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Per jaareinde lopen er geen juridische procedures tegen het pensioenfonds. Daarbij worden gebruikelijke procedures in de werkingssfeer en de uitvoering niet opgenomen.

Het pensioenfonds heeft juridische procedures aangespannen tegenover een derde. Deze juridische procedures betreffen de verplichtstellingdiscussies met Booking en Prijsvrij. Met Pensioenfonds PGB zijn afspraken gemaakt dat zij deze procedures overnemen.

Het pensioenfonds heeft met Pensioenfonds PGB afspraken gemaakt rondom de afwikkeling van de collectieve waardeoverdracht naar Pensioenfonds PGB. In 2021 heeft de overdracht van het vermogen ad € 653.298 plaatsgevonden. De benodigde inkoopsum voor de overgenomen pensioenaanspraken van ons pensioenfonds is door PGB vastgesteld op € 651.261. Het verschil tussen het overgedragen vermogen en de benodigde inkoopsum ad € 1.677 wordt door Pensioenfonds PGB aangehouden op een daartoe geormerkte rekening voor mogelijke toekomstige kosten van procedures samenhangende met de CWO / vereffening van ons pensioenfonds. Een eventueel restant saldo zal op het moment van de vereffening van ons pensioenfonds ook worden overgedragen aan Pensioenfonds PGB op deze geormerkte rekening. Met Pensioenfonds PGB is afgesproken dat de resterende middelen op deze geormerkte rekening 10 jaar na de ontbinding van ons pensioenfonds door Pensioenfonds PGB op een evenwichtige wijze zullen worden bestemd, minimaal rekening houdend met maar niet gelimiteerd tot de doorgevoerde verlaging bij ons pensioenfonds en de door Pensioenfonds PGB collectief gedragen lasten voortvloeiende uit de Booking kwestie.

Gebeurtenissen na balansdatum

De vereffenaars dienen een rekening en verantwoording op te stellen van de vereffening, waaruit de omvang en samenstelling van het overschot blijkt, alsmede een plan van verdeling. De vereffenaars zullen daartoe in 2022 een rekening en verantwoording van de vereffening opgesteld (in de vorm van een concept liquidatieverslag), waaruit blijkt hoe de gelden van het pensioenfonds zijn besteed en wat er resteert nadat de lopende financiële verplichtingen zijn voldaan. De besteding van het saldo zal dan blijken uit de toelichting die bij de rekening en verantwoording zal worden gevoegd.

De rekening en verantwoording van de vereffening zal worden gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel, waarmee de verzetstermijn dan kan worden gestart. Dit zal worden aangekondigd door middel van een advertentie in een landelijk dagblad. De rekening en verantwoording van de vereffening zal tevens ten kantore van Reiswerk Pensioenen in liquidatie ter inzage worden gelegd. Ook is de rekening en verantwoording van de vereffening gedurende de verzetperiode ter inzage op de website van het pensioenfonds opgenomen.

Na afloop van de verzetstermijn, die twee maanden duurt, zal het pensioenfonds een verklaring van non-verzet opvragen bij de Rechtbank. Indien deze verklaring wordt verstrekt, zal het liquidatieverslag worden vastgesteld door het college van vereffenaars. Dan zal het pensioenfonds bij DNB ook de "Verklaring einde toezicht" opvragen. Als deze verklaring van DNB verkregen is, kan het pensioenfonds zich doen uitschrijven uit de registers van de Kamer van Koophandel en is de liquidatie een feit.

3.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

3.5.1 Premiebijdragen risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)

<i>(x € 1.000)</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Basisregeling	205	31.165
Excedent regeling	-	1.731
	205	32.896

De totale bijdrage van werkgever en werknemers bedraagt 0% (2020: 25,3%) van de premiepensioengrondslag. De premiebijdragen 2021 hebben betrekking op nagekomen mutaties in de pensioenadministratie over de periode voor 2021.

3.5.2 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

<i>(x 1.000)</i>	2021	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	Totaal
		EUR	EUR	EUR	EUR
Aandelen		-	-	-	-
Vastrentende waarden		-	-	-	-
Derivaten		-	-	-	-
Overige beleggingen		-	-	-	-
Overige opbrengst en lasten		-	-	216	216
		-	-	216	216

<i>(x 1.000)</i>	2020	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	Totaal
		EUR	EUR	EUR	EUR
Aandelen		34	26.393	-77	26.350
Vastrentende waarden		1.358	1.125	-	2.483
Derivaten		-	75.533	-	75.533
Overige beleggingen		2	-543	-4	-545
Overige opbrengst en lasten		-	-	-397	-397
		1.394	102.508	-478	103.424

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de Custodian en vermogensbeheerder(s) direct bij het pensioenfonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan voor € 0 (2020: € 81) uit beheersvergoedingen. De overige vermogensbeheerkosten omvatten het bewaarloon € 0 (2020: € 0) en advieskosten vermogensbeheer € -216 (2020: € 118). De advieskosten 2021 hebben betrekking op een teruggave van BTW over de periode 2016 tot en met 2020.

Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten.

Daarnaast bevatten deze kosten de uitvoeringskosten die conform de richtlijnen van De Nederlandsche Bank en de Pensioenfederatie toegerekend zijn aan het vermogensbeheer. Toegerekend is € 0 (2020: € 282).

3.5.3 Overige baten

<i>(x € 1.000)</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Interest	1	4
Andere baten	3	-
Onttrekking voorziening dubieuze debiteuren	640	166
	644	170

3.5.4 Pensioenuitkeringen

<i>(x € 1.000)</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Ouderdomspensioen	32	1.440
Nabestaanden pensioen	-	202
Wezenpensioen	-	16
Afkopen	-	309
	32	1.967

In 2021 zijn er geen uitkeringen meer geweest. Vanaf 1 januari 2021 geldt het pensioenreglement van Reiswerk Pensioenen in liquidatie niet meer en vinden uitkeringen plaats voor rekening en risico van Pensioenfonds PGB. De pensioenuitkeringen 2021 hebben betrekking op nabetalingen van pensioenuitkeringen over de periode 2020.

3.5.5 Pensioenuitvoeringskosten

<i>(x € 1.000)</i>	2021	2020
	EUR	EUR
Administratiekosten	949	2.417
Accountantskosten	58	48
Advieskosten	345	1.037
Bestuurskosten	304	346
Contributies en bijdragen	55	63
Overige kosten	10	2
Subtotaal	1.721	3.913
Doorbelasting uitvoeringskosten naar vermogensbeheerskosten	-	-283
Vrijval reservering nog te betalen liquidatiekosten	-1.460	-
	261	3.630

Honoraria accountant

<i>(x € 1.000)</i>	EUR Accountant	EUR Overig netwerk	EUR Totaal
2021			
Controle van de jaarrekening	58	-	58
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	<u>58</u>	<u>-</u>	<u>58</u>
2020			
Controle van de jaarrekening	48	-	48
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	<u>48</u>	<u>-</u>	<u>48</u>

De controlewerkzaamheden zijn zowel in 2021 als 2020 uitgevoerd door Mazars Accountants N.V.

In bovenstaande opstelling is de methode gehanteerd waarbij wordt opgegeven de in het boekjaar ten laste gebrachte totale honoraria voor onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten en de totale honoraria voor andere controleopdrachten, uitgevoerd door de externe accountant.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat:

- het pensioenfonds in het boekjaar 2021 geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd;
- het pensioenfonds in het boekjaar 2021 geen aanwijzing als bedoeld in artikel 171 van de Pensioenwet is gegeven;
- in het boekjaar 2021 geen bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 van de Pensioenwet is aangesteld.

Personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn geen werknemers in dienst. De pensioenuitvoering is volledig uitbesteed aan Centric Pension and Insurance Solutions B.V. De overeenkomst met Centric Pension and Insurance Solutions is in 2021 opgezegd.

Bezoldiging college van vereffenaars

De transacties met college van vereffenaars hebben betrekking op de vergoedingen voor de werkzaamheden verband houdende met de bestuurs/vereffenaars- en commissievergaderingen. De vergoedingen bestaan uit bestuurskosten € 101 (2020: € 168) en overige kosten € 203 (2020: € 186). Afgezien hiervan zijn geen bezoldigingen toegekend.

3.5.6 Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Per 1 januari 2021 is de technische voorziening overgedragen naar Pensioenfonds PGB.

Wijziging actuariële uitgangspunten

De actuariële grondslagen en/of methoden worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van het pensioenfonds.

3.5.7 Saldo overdracht van rechten

(x € 1.000)	2021	2020
	EUR	EUR
Saldo overdrachten van rechten		
Inkomende waardeoverdrachten	-204	-1.496
Uitgaande waardeoverdrachten	651.621	3.851
Subtotaal	651.417	2.355
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		
Toevoeging aan de technische voorzieningen	-	1.331
Onttrekking aan de technische voorzieningen	-568.979	-3.007
Totaal overige resultaten	-568.979	-1.676
Saldo overdracht van rechten	82.438	679

Dit betreft de ontvangst van of betaling aan fonds of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.

3.5.8 Overige lasten

(x € 1.000)	2021	2020
	EUR	EUR
Liquidatiekosten	-	2.033
Andere lasten	1.697	13
	1.697	2.046

De andere lasten heeft voor een bedrag ad € 1.677 betrekking op een reeds overgedragen deel van het liquidatiesaldo van het fonds aan Pensioenfonds PGB conform de specifieke afspraken tussen Pensioenfonds PGB en het fonds rondom de afwikkeling van de collectieve waardeoverdracht naar Pensioenfonds PGB. Zie ook verdere toelichting in hoofdstuk 3.4.7 'niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen'.

3.5.9 Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

3.5.10 Bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het pensioenfonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN. Het voorstel resultaatbestemming 2021 is opgenomen in de paragraaf van de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

3.5.11 Vaststelling van de jaarrekening door de vereffenaars

Het college van vereffenaars van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche in liquidatie heeft de jaarrekening 2021 vastgesteld in de vergadering van 30 juni 2022.

Gouda, 30 juni 2022

A.N. Jager
Voorzitter

W.J. Boot
Vicevoorzitter

J.W. Eggen
Vereffenaar

H. Nieuwenhuijse
Vereffenaar

G.J. Seffinga
Vereffenaar

4 Overige gegevens

4.1 Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het pensioenfonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN. Het voorstel voor de bestemming van het saldo van baten lasten over 2021 is opgenomen in de jaarrekening.

4.2 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche in liquidatie te Gouda is aan Mercer (Nederland) B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2021.

Onafhankelijkheid

Als waarmede ik ben onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche in liquidatie, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van de vereffenaars van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3,3 miljoen. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 98,4 duizend te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard. Op 1 januari 2021 zijn de pensioenverplichtingen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche in liquidatie middels een collectieve waardeoverdracht volledig overgedragen aan Stichting Pensioenfonds PGB.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-personregel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met de balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De verplichtingen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche in liquidatie zijn per 1 januari 2021 op grond van artikel 84 van de Pensioenwet overgedragen aan Stichting Pensioenfonds PGB. Per de balansdatum zijn derhalve geen technische voorzieningen aanwezig. Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn direct voor het moment van waardeoverdracht, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, voor zover van toepassing in verband met de afwezigheid van verplichtingen in het pensioenfonds per balansdatum.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche in liquidatie is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende, aangezien op de balansdatum geen verplichtingen meer aanwezig zijn in het pensioenfonds. Het resterende eigen vermogen zal aangewend moeten worden binnen de doelstellingen van het fonds zoals geformuleerd in de statuten.

Amstelveen, 30 juni 2022

Drs. J.H.M. Terheggen AAG
verbonden aan Mercer (Nederland) B.V.

4.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche in liquidatie te Gouda gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche in liquidatie per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche in liquidatie zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het verslag college van vereffenaars en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van vereffenaars is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag college van vereffenaars en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van vereffenaars en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van vereffenaars is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het college van vereffenaars verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van vereffenaars noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van vereffenaars afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van vereffenaars de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van vereffenaars het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het college van vereffenaars moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van vereffenaars en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van vereffenaars gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het college van vereffenaars en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het college van vereffenaars en de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het college van vereffenaars en de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 30 juni 2022

Mazars Accountants N.V.

Origineel ondertekend door: drs. J.A. van Muijlwijk-Duijzer RA

5 Verslagen en Verklaringen

5.1 Verslag verantwoordingsorgaan

Voorwoord

Het jaar 2021 stond voor Reiswerkpensioenen in het teken van de Liquidatie van het fonds, na de keuze van het bestuur in 2020 om de pensioenaanspraken en rechten over te dragen aan PGB. Alvorens de liquidatie te effectueren, moest lopende zaken afgehandeld worden zoals de Vaststellingsovereenkomst met PGB, lopende juridische zaken (Booking en Prijsvrij). Sinds het moment dat het fonds in liquidatie is, is het bestuur benoemd tot het college van vereffenaars.

Taak verantwoordingsorgaan

De voornaamste taak van het verantwoordingsorgaan is een oordeel geven over het handelen van het bestuur. Nu het bestuur is vervangen door een college van vereffenaars betreft het oordeel het handelen van dat college.

Omtrent de Collectieve Waarde Overdracht in 2020 naar de PGB, heeft het verantwoordingsorgaan in 2020 zijn instemming daar over gegeven. Nu het fonds in liquidatie is, is de rol van het verantwoordingsorgaan uiterst beperkt, maar er blijft wel een wettelijke taak van het verantwoordingsorgaan tot het moment dat de liquidatie volledig is afgerond.

Samenstelling

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is 2021 niet veranderd en bestaat derhalve uit 8 leden en daaraan toegevoegd onze adviseur Werner Koch.

Bijeenkomsten verantwoordingsorgaan

Als gevolg van het liquidatietraject zijn er in 2021 een beperkt aantal bijeenkomsten van het verantwoordingsorgaan geweest, in totaal 4 keer waarvan 2 maal over het jaarwerk 2020 en 2 maal een bijpraat bijeenkomst over de lopende Collectieve Waarde Overdracht, alle bijeenkomsten van het verantwoordingsorgaan vonden niet fysiek plaats maar via Teams.

Het verantwoordingsorgaan in vertegenwoordiging van de voorzitter is in 2021 periodiek bijgepraat door de voorzitters van het college van vereffenaars. Tijdens deze sessies, waaraan ook de voorzitter van de Raad van Toezicht deel nam werden de ontwikkelingen van de nog lopende zaken en de voortgang van de liquidatie besproken.

Raad van Toezicht.

Het verantwoordingsorgaan is in 2021 1 maal bijeen geweest met de Raad van Toezicht bij de vaststelling van het jaarwerk 2020. Verder is het contact met de voorzitter tijdens de bijpraat sessies, zoals boven genoemd.

Oordeel

Het handelen van het college van vereffenaars bestaat momenteel uit het afronden van lopende zaken en zorgen dat de liquidatie zo spoedig mogelijk kan worden geëffectueerd. Het verantwoordingsorgaan betreurt het dat de liquidatie nog niet is afgerond, maar begrijpt dat dit door met name juridische kwesties wordt veroorzaakt en dat dergelijke kwesties veel tijd kosten. Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het college van vereffenaars datgene doet dat in het belang is voor een zo spoedig mogelijke liquidatie van het pensioenfonds

Cor van Eijden

Voorzitter Verantwoordingsorgaan

5.2 Reactie bestuur op verslag verantwoordingsorgaan

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor de goede samenwerking in het afgelopen jaar. Wij hopen en verwachten de liquidatie van het fonds spoedig af te ronden.

5.3 Verslag van bevindingen van de Raad van Toezicht (2021)

In dit verslag geeft de Raad van Toezicht (hierna “de raad”) van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche in liquidatie (Reiswerk Pensioenen i.l. of het pensioenfonds) zijn bevindingen weer over 2021. Het pensioenfonds verkeert sinds 1 januari 2021 in liquidatie, heeft geen pensioenverplichtingen en nagenoeg geen vermogen meer onder beheer. Het college van vereffenaars (hierna “college”) heeft in 2021 de administratieve overdracht naar Pensioenfonds PGB afgerond, waarna een voorlopig liquidatiesaldo is vastgesteld. Er is 1 januari 2021 een college geïnstalleerd, bestaande uit de voormalige bestuurders van het Pensioenfonds voor de Reisbranche, ondersteund door het bestuursbureau. Het college heeft zich in 2021 sterk gemaakt voor een goede afwikkeling van de vereffening. De raad is doorlopend over de afwikkeling van de collectieve waardeoverdracht en de liquidatie geïnformeerd, zowel via schriftelijke verslagen als mondeling. De raad heeft geconstateerd dat de levering van de definitieve bestanden van de administratie van de basisgegevens de nodige voeten in aarde heeft gehad. Het college heeft daarbij een goede zorgvuldigheid in acht genomen en partijen waar nodig aangesproken om te komen tot een goed bestand waarop de accountant ook zijn assurance-verklaring heeft gegeven. DNB is voortdurend over de gang van zaken betreffende de vereffening geïnformeerd. De rvt bedankt het college, het verantwoordingsorgaan en andere betrokkenen bij het pensioenfonds voor de goede samenwerking in 2021.

Wij willen dit verslag afsluiten met de algemene constatering dat het college van Reiswerk Pensioenen i.l. in 2021 veel werk heeft verricht en lastige beslissingen moest nemen waarbij het college voortdurend het belang van alle belanghebbenden voorop heeft gesteld.

Raad van Toezicht
L.E.M. Duynstee
A.M. van Ombergen
C. Spaans

5.4 Reactie bestuur op verslag raad van toezicht

Het bestuur dankt de raad van toezicht voor haar werkzaamheden en inspanningen in het afgelopen jaar. Het jaar 2021 is een bijzonder jaar geweest met de nodige uitdagingen. Wij zullen de raad van toezicht blijven informeren en hopen en verwachten de liquidatie van het fonds spoedig af te ronden.

6 Bijlage bij jaarverslag

Overzicht rapportagenormen Code Pensioenfondsen

Ondanks het pas-toe-of-leg-uit karakter van de Code Pensioenfondsen zijn er bepalingen die altijd een toelichting veronderstellen. Deze normen worden hieronder genoemd, met een verwijzing naar de toelichting in het jaarverslag.

Rapportagenorm	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Het college van vereffenaars legt verantwoording af in het jaarverslag en overlegt ten minste twee keer per jaar met het VO. Bij alle relevante besluiten vindt een evenwichtige belangenafweging en een beoordeling van risico's plaats.
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Het fonds heeft een geschiktheidsbeleid en -plan en diversiteitsbeleid. Daarnaast rapporteert het college van vereffenaars in het verslag college van vereffenaars in het hoofdstuk 'organisatie van het pensioenfonds' hierover.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Deels	Sinds 2020 neemt er een vrouw zitting in het bestuur / college van vereffenaars, maar zijn er (sinds april 2020) geen leden onder de 40 jaar (meer). Diversiteit in het bestuur / college van vereffenaars wordt middels het diversiteitsbeleid bevorderd door hier specifiek aandacht aan de besteden bij het ontstaan van een vacature. De aandacht die het bestuur / college van vereffenaars aan diversificatie besteedt bij vacatures, heeft geresulteerd in voordrachten en benoemingen die invulling geven aan de diversiteit. Het bestuur / college van vereffenaars heeft momenteel geen specifiek stappenplan in werking die de diversiteit binnen het bestuur / college van vereffenaars bevordert.

Norm 47

Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.

Ja De raad van toezicht rapporteert over de naleving van de code in het verslag van de raad van toezicht.

Norm 58

Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.

Ja De oorspronkelijke missie, visie en strategie zijn door de liquidatie van het pensioenfonds komen te vervallen. Het college van vereffenaars rapporteert in het jaarverslag over de financiële afwikkeling van de liquidatie.

Norm 62

Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.

Ja Per 1 januari 2021 heeft de economische overdracht van de beleggingen plaatsgevonden van ons pensioenfonds naar Pensioenfonds PGB. Het college van vereffenaars rapporteert in het jaarverslag over deze overdracht van het vermogen.

Norm 64

Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.

Ja In het verslag college van vereffenaars wordt gerapporteerd over de evaluatie van het functioneren van het bestuur, de naleving van de gedragscode en de Code Pensioenfondsen.

Norm 65

Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.

Ja De klachten- en geschillenprocedure is te raadplegen op de website. In het verslag college van vereffenaars wordt aandacht besteedt aan de afhandeling van klachten.